

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3254/2022. (V. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 224. § (5) bekezdése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Ve. 224. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy tényállása szerint az indítványozó 2022. április 4-én kifogást nyújtott be a Budapest 01. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OEVB) a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjaiban rögzített alapelvek megsértése miatt. Ezt követően 2022. április 20-án elektronikus úton kifogást nyújtott be a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB), az OEVB hallgatása miatt a Ve. 242. § (1) bekezdése alapján.
- [3] Az NVB a 373/2022. számú határozatával az OEVB hallgatása miatt benyújtott kifogásnak helyt adott, és utasította az OEVB-t, hogy az indítványozó kifogását soron kívül bírálja el.
- [4] Az OEVB a 20/2022. (IV. 21.) számú határozatában a kifogásnak részben helyt adott, és megállapította a jogszabálysértés tényét. Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a kifogásban megjelölt tevékenység álláspontja szerint sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c), és e) pontját, azonban az OEVB-nek nincs lehetősége a plakát ismeretlen rongálóját, mint jogsértőt eltüntetni a további jogszabálysértéstől, így a kifogást e tekintetben elutasította. Az OEVB határozatával szemben az indítványozó fellebbezést nyújtott be.
- [5] Az NVB a 2022. április 25-én hozott 381/2022. számú határozatában az OEVB határozata ellen benyújtott fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Az indokolásban megállapította, hogy az indítványozó mint természetes személy nyújtotta be fellebbezését, amely az érintettség alátámasztására tartalmazott ugyan érvelést – azaz, hogy a 2022. április 4-én benyújtott kifogásával az adott eljárást ő indította – azonban nem jelölt meg olyan körülményt, amelynek alapján az állított jogsérelem jogaira és kötelezettségeire személyesen és közvetlenül is kihatott volna. Ezért az NVB a fellebbezést érintettség hiányában, a Ve. 231. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakra tekintettel érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [6] Az indítványozó ezt követően (jogi képviselő nélkül eljárva) felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához, amelyben kérte az NVB határozatának megváltoztatását. Véleménye szerint a választási szervek eljárása során sérült az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljárás követelménye. Hangsúlyozta, a Ve. 224. § (5) bekezdése alapján az ügyvédi képviselet ugyan kötelező, azonban felülvizsgálati kérelmét ügyvédi képviselet nélkül nyújtja be, mivel a Ve. 224. § (5) bekezdése súlyosan aránytalan és alapjogsértő.
- [7] A Kúria 2022. május 2-án kelt Kvk.III.39.448/2022/3. számú végzésével a felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálatra alkalmatlannak ítélte, mivel az indítványozó jogi képviselő nélkül járt el, márpedig a Ve. 224. § (5) bekezdése szerint a Kúria előtti eljárásban kötelező a jogi képviselet. A Kúria végzésében azt is kiemelte, hogy ezen a döntésen az sem változtat, hogy az indítványozó kérelme – többek között – kifejezetten a Ve. 224. § (5) bekezdésének a vizsgálatára is irányult.
- [8] 2. Az indítványozó ezt követően, 2022. május 5-én fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy álláspontja szerint a Ve. támadott rendelkezése sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében megfogalmazott hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét, illetőleg ezen keresztül az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében deklarált jogorvoslathoz való jogot is.

- [9] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság tanácsa mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [10] 3.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [11] A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [12] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az Abtv. 26. § (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelel: az indítványozó érintettnek tekinthető, továbbá a rendelkezésre álló jogorvoslatot kimerítette. Az alkotmányjogi panasz eleget tesz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt követelményeinek is.
- [13] 3.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [14] Az indítványozó a Ve. 224. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenességét egyrészt az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével, másrészt a jogorvoslathoz való joggal összefüggésben állította. Álláspontja szerint a jelenlegi szabályozás előnyben részesíti a jelölő szervezeteket a magánszemélyekhez képest, akik számára lehetetlen feltételeket támaszt a kötelező jogi képviselő előírásával. Az indítványozó szerint ugyanis a jelölő szervezeteknek nagy valószínűséggel rendelkezésére áll saját jogi képviselő, ezzel szemben a magánszemélyek számára a rendkívül rövid eljárási határidők miatt nehézségekbe ütközik választási ügyeket is vállaló ügyvédet találni, ezáltal a jogorvoslathoz való joga gyakorlása ellehetetlenül.
- [15] Az Alkotmánybíróság 3211/2022. (IV. 29.) AB végzésében a jogorvoslathoz való joggal összefüggésben a következőket állapította meg: „A Kúria előtti eljárásokban általános jelleggel előírásra került a kötelező jogi képviselő. Ennek oka, hogy a kúriai eljárásoknak, az eljárások döntő többségében (így a Ve. 222. §-a szerinti eljárás esetében is), az a célja, hogy egy hatósági (mint jelen ügyben is) vagy egy alacsonyabb fokú bírósági döntést törvényességi szempontból felülvizsgáljon. Ezen eljárásokban pedig kifejezetten elvárt, hogy a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő személy szakszerű kérelmet nyújtson be. A kötelező jogi képviselő előírásának alkotmányos oka tehát e tekintetben ezen elvárásra vezethető vissza (emellett elősegíti a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő jogainak a gyakorlását, kérelmének az eredményességét is). Ezt erősíti az is, hogy a felülvizsgálati eljárás egy rendkívüli jogorvoslati lehetőség, tehát a jogi képviselő előírása nem veti fel az általános jogorvoslathoz való jog korlátozását. A Ve. 222. §-a szerinti bírósági felülvizsgálat esetében további szempontként jegyezhető meg, hogy a választási eljárásban általános jelleggel érvényesülnek a rövid eljárási határidők, amelyek a választási időszak jellegéhez kötődnek. Ezen rövid eljárási határidőket pedig a Kúria csak akkor tudja teljesíteni, ha szakszerű kérelmeket kell elbírálnia, amely feltételezi azt is, hogy hiánytalan kérelmet terjesztenek elé – ennek pedig a kötelező jogi képviselő is garanciális eleme. A hiánypótlási eljárás ugyanis a Ve. szerinti eljárásokban – a határidő rövidségére tekintettel – kizárt.” (Indokolás [15]) Az Alkotmánybíróság a fentiekben túl megjegyzi: abban az esetben, ha egy magánszemély kifogást nyújt be a választási szervekhez, számolnia kell azzal is, hogy a választási bizottságok a kifogását esetleg nem számára kedvezően bírálják el, így ügye végső soron

a Kúriához is eljut. Ennek megfelelően már a kifogás benyújtásakor felkészülhet arra, hogy a későbbiekben jogi képviselőre lehet szüksége.

- [16] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti feltételnek, ezért befogadására nincsen mód. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. május 10.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1107/2022.

